

Marian Ciesielski, Ryszard Cibor, Wojciech Korchut

Komisja Nauk Psychologicznych PAN Oddział w Katowicach

Działalność w latach 1979 – 2011

(Materiały źródłowe)

Katowice 2011

Opracowanie materiałów do druku:
Ryszard Cibor

Komisja Nauk Psychologicznych PAN
Oddział w Katowicach
Katowice 2011

Koordinator wydania:
Wojciech Korchut

Oprawa graficzna:
Studio BONATA

Druk:
Agencja Reklamowo Wydawnicza ESUS – Poznań

Wydawca:
psychotronics publishing - Tychy

Spis treści

Wprowadzenie

1. Wprowadzenie do historii psychologii na Górnym Śląsku 1945-2001.
2. Komisja Nauk Psychologicznych PAN w Katowicach – rys historyczny.
3. Merytoryczna działalność Komisji Nauk Psychologicznych PAN w Katowicach
 - 3.1. Referaty wygłoszone na posiedzeniach Komisji Nauk Psychologicznych O/PAN w Katowicach
 - 3.2. Referaty wygłoszone na konferencjach naukowych.
 - 3.3. Publikacje związane z pracą Komisji Nauk Psychologicznych PAN w Katowicach.
4. Aneks
 - 4.1. Dokumenty dotyczące powstania Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału PAN w Katowicach.
 - 4.2. Regulamin działalności komisji naukowych oddziału PAN w Katowicach
 - 4.3. Składy osobowe członków Prezydium Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału PAN w Katowicach w poszczególnych kadencjach.
 - 4.4. Dokumentacja fotograficzna.

Wprowadzenie.

Przed ponad 30 laty została powołana do życia Komisja Nauk Psychologicznych Polskiej Akademii Nauk przy oddziale w Katowicach. Impulsem do utworzenia tej placówki był XXIII zjazd naukowy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Uznano tym samym dorobek psychologów z terenu województwa Śląskiego. Działalność Komisji przez te lata uzupełniała aktywność Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w promowaniu osiągnięć naukowych psychologii i wykorzystywaniu ich w praktyce.

Z okazji obecnego zjazdu PTP, który ponownie odbywa się w Katowicach chcemy przybliżyć dorobek Komisji Nauk Psychologicznych i publikujemy materiały *pro memoria* dla przyszłych badaczy naukoznawców, a także dla ukazania aktywności psychologów z województwa śląskiego i województw ościennych. Przez ten czas wielu psychologów uzyskało najwyższe kwalifikacje naukowe, wielu wyspecjalizowało się w swojej aktywności zawodowej, niektórzy niestety odeszli na zawsze. Chcemy choć w części udokumentować ten fragment rozwoju psychologii w Polsce i mamy nadzieję, że będzie to inspiracją i natchnieniem następnych pokoleń psychologów.

XXXIV Zjazd PTP będzie obradował pod hasłem „Oblicza współczesnej psychologii – jedność czy odrębność?”. Z tej okazji życzymy wszystkim uczestnikom, aby obrady były twórcze i przyczyniły się do rozwoju nauk psychologicznych w naszym regionie i w całym kraju. Niech ten zjazd wyda dobre owoce!

Oddając do rąk Czytelnika tę publikację mamy nadzieję, że przysłuży się ona do popularyzacji wiedzy o historii psychologii na Górnym Śląsku.

Katowice, wrzesień 2011

*Przewodniczący Komisji Nauk Psychologicznych PAN
Oddział w Katowicach
Dr Marian Ciesielski*

1. Wprowadzenie do historii psychologii na Górnym Śląsku 1945 - 2011¹

Po II wojnie światowej wzrosło zainteresowanie psychologią pracy. Dotyczyło to szczególnie Górnos Śląskiego Okręgu Przemysłowego. Szybkiemu rozwojowi produkcji towarzyszyło nasilenie wypadkowości. Pierwszy krok zrobił przemysł węglowy, który zainteresował się zagadnieniami przystosowania człowieka do środowiska pracy.

Od września 1945 roku na mocy uchwały Prezydium Rządu, komórkę lekarsko-psychologiczną Głównego Instytutu Górnicztwa w Katowicach przekazano do Instytutu Medycyny Pracy w Przemyśle Węglowym w Zabrze-Rokitnicy. Pracownia psychologiczna pozostała w Katowicach. Pracownia Psychologiczna Instytutu Medycyny Pracy przez 27 lat mieściła się w Katowicach, przy ulicy Stawowej 19. Dopiero w 1971 roku przeniesiono tę Pracownię do Sosnowca w ramach integracji Instytutu.

Ważną rolę w historii psychologii na Górnym Śląsku odegrała Pracownia Psychologii Pracy Instytutu Medycyny Pracy. Była ona ośrodkiem naukowo-badawczym, szkoliła psychologów pracy i studentów psychologii z całego kraju podczas ich praktyk wakacyjnych.

Pracownia Psychologii Pracy Instytutu Medycyny Pracy pozostawała przez wiele lat wiodącą placówką w zakresie badań nad wypadkowością. Utrzymywała bliskie kontakty z licznymi placówkami w kraju i ośrodkami zagranicznymi zajmującymi się psychologią pracy.

W latach 1948/1949 powstały warunki do integracji środowiska psychologów na Śląsku. 25 września 1949 roku powołano, jako jeden z pierwszych w Polsce, Oddział Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Katowicach. Jego formalna akceptacja przez władze starostwa grodzkiego nastąpiła w lutym 1950 roku. W swej 62-letniej działalności statutowej Oddział Polskiego Towarzystwa Psychologicznego odegrał bardzo ważną rolę w procesie integracji środowiska zawodowego psychologów na Śląsku.

Wielu członków Oddziału pełniło ważne funkcje w strukturach Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Warszawie.

Lata 1950-1956 to z kolei niekorzystny okres dla psychologii na Śląsku i w kraju. Nauki psychologiczne, ze względów ideologicznych, zostały praktycznie zmuszone do przejścia do podziemia. W 1952 roku znika całkowicie tytuł służbowy psycholog. Odtąd psychologowie funkcjonują w pracy zawodowej jako psychotechnicy lub asystenci psychiatryczni. Na szczęście okres ten minął. Psychologia i psychologowie przetrwali. Czas odrodzenia się psychologii polskiej zbiegł się z przemianami społeczno-politycznymi zapoczątkowanymi w Polsce w 1956 roku.

W 1960 roku odbył się w Katowicach XI Ogólnopolski Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Był to pierwszy taki zjazd na Górnym Śląsku. Hasłem obrad XI Zjazdu PTP było: „Psychologia jako nauka społecznie użyteczna”. Obrady toczyły się w Głównym Instytucie Górnicztwa w Katowicach i zgromadziły około 200 uczestników.

¹ Opracował Marian Ciesielski.

W jednym z wygłoszonych referatów przedstawiono ocenę rozwoju placówek badawczo-rozwojowych w psychologii stosowanej na terenie Śląska od 1945 roku.

W latach 1960-1970 nastąpił dalszy rozwój placówek psychologicznych w górnictwie i hutnictwie. W roku 1980 w naszym regionie funkcjonowało 80 przemysłowych placówek psychologicznych, w których było zatrudnionych około 200 psychologów.

W wyniku długoletnich starań w 1963 roku powołano w Katowicach filię Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Po połączeniu się w 1968 roku z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Katowicach uczelnie te utworzyły Uniwersytet Śląski w Katowicach.

Powołanie do życia Uniwersytetu Śląskiego i uruchomienie kierunku studiów psychologicznych było niezwykle wyjątkowym wydarzeniem w historii psychologii na Górnym Śląsku. Otworzyły się bowiem jakościowo nowe perspektywy dla rozwoju nauk psychologicznych. Już w 1973 roku pierwszych 40 studentów ukończyło studia na kierunku psychologicznym.

Cenny wkład w rozwój psychologii sądowej na Śląsku wniosła Katedra Psychologii Klinicznej Uniwersytetu Śląskiego. Zorganizowana w 1980 roku przez tę Katedrę i Komisję Nauk Psychologicznych Oddziału PAN w Katowicach I Ogólnopolska Konferencja pt. „Zastosowanie psychologii klinicznej w praktyce sądowej” zapoczątkowała systematyczne spotkania poświęcone tej problematyce. W latach 1980-2010 Katedra Psychologii Klinicznej UŚl. zorganizowała 12 takich konferencji.

W 1977 roku odbył się w Katowicach XXIII Ogólnopolski Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Hasłem zjazdu było: „Psychologia w służbie człowieka”. Hasło zjazdu wymownie odzwierciedlało dążenia psychologów, aby pokazać społeczną użyteczność psychologii jako nauki. Zjazd był dobrą okazją do prezentacji wyników badań. W ramach 14 sympozjów wygłoszono około 250 komunikatów naukowych.

XXIII zjazd zgromadził około 800 uczestników, w tym kilkunastu gości z zagranicy. Główne obrady zjazdu toczyły się w sali sejmowej Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

W wyniku pozytywnej oceny XXIII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Katowicach powstała możliwość utworzenia Komisji Nauk Psychologicznych w Oddziale PAN w Katowicach. Komisję powołano w 1979 roku i działa ona już jedenaście kadencji. W 1982 roku Komisja opracowała „Raport Prezydium Oddziału PAN w Katowicach”. Po dokonanych przeglądzie materiałów źródłowych i dorobku naukowego oraz analizie wyników badań ankietowych i opinii przedstawionych przez członków Komisji ustalono, że:

1. Rozwój nauk psychologicznych na terenie naszego regionu był inspirowany zapotrzebowaniem społecznym. Pomimo pojawiających się okresowo niesprzyjających warunków dla rozwoju i istnienia polskiej psychologii w niektórych placówkach kontynuowano badania użytkowe i poznawcze z zakresu psychologii pracy i psychologii klinicznej. Rozwój psychologii pracy w regionie był relatywnie korzystniejszy niż w innych regionach kraju, co wynikało z ograniczonej wprawdzie, ale nieprzerwanej działalności usługowej i badawczej. Przyspieszenie rozwoju nauk psychologicznych nastąpiło z chwilą powołania Uniwersytetu Śląskiego i ukształtowania się w roku akademickim 1976/1977 pełnej struktury organizacyjnej Instytutu Psychologii.

2. Najbardziej zaawansowane badania są prowadzone w zakresie psychologii pracy i psychologii kliniczno-sądowej. Specjalizacje te, ze względu na podejmowaną tematykę badawczą oraz poziom naukowy realizowanych prac, zajmują przodujące miejsce w kraju.

3. Większość badań, realizowanych w latach 1975-1980, była nastawiona na uzyskanie celów praktycznych, natomiast badania podstawowe podejmowano sporadycznie.

4. W latach 1975-1980 zwiększyła się znacznie liczba pracowników naukowych w placówkach badawczych i dydaktycznych. Następstwem tego faktu był istotny wzrost liczby publikowanych prac w porównaniu z okresem poprzednim. Nieliczne jednak prace ogłaszano w wydawnictwach oraz periodykach psychologicznych, ujmowanych w międzynarodowym systemie informacji naukowej.

Przez 32 lata swego istnienia Komisja konsekwentnie realizuje zadania zawarte w regulaminie działalności Komisji Naukowych O/PAN w Katowicach. Przede wszystkim aktywizuje ona środowisko naukowe psychologów na terenie działań Oddziału, organizuje zebrania i dyskusje naukowe i upowszechnia wiedzę psychologiczną współdziałając z innymi instytucjami w regionie i ośrodkami w kraju.

Od 1983 roku psychologowie zatrudnieni w służbie zdrowia mogą uzyskać specjalizację w dziedzinie psychologii klinicznej. (Zarządzenie MZiOS z 1.02.1983 r., Dz. Urz. MZiOS Nr 3 poz. 19.). W latach 1983-2005 w naszym regionie aż 211 psychologów uzyskało specjalizację – psychologa klinicznego.

Uzyskanie tych specjalizacji podniosło prestiż zawodowy psychologów zatrudnionych w służbie zdrowia i jednocześnie poprawiło jakość usług świadczonych dla pacjentów.

W 1992 roku Urząd Wojewódzki w Katowicach powołał Wojewódzkiego Konsultanta w dziedzinie psychologii klinicznej.

Zainteresowanie naukami psychologicznymi na Śląsku nadal jest bardzo duże. Aktualnie w naszym regionie aż trzy ośrodki kształcą psychologów. Oprócz Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach można podjąć studia w Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej w Katowicach i w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej, Wydział Zamiejscowy w Katowicach. Nadal istotne znaczenie w inspirowaniu i propagowaniu badań naukowych w zakresie psychologii spełnia obok Uniwersytetu Śląskiego, Komisja Nauk Psychologicznych PAN w Katowicach.

2. Komisja Nauk Psychologicznych PAN w Katowicach – rys historyczny².

Powołany w grudniu 1974 roku i następnie zatwierdzony przez Radę Ministrów w styczniu 1975 roku Oddział Polskiej Akademii Nauk w Katowicach stworzył nowe, korzystne warunki rozwoju nauki w naszym regionie. Oddział Polskiej Akademii Nauk w Katowicach prowadzi działalność korporacyjną na terenie czterech województw – bielskiego, częstochowskiego, katowickiego i opolskiego.

W ramach działalności korporacyjnej Oddział Polskiej Akademii Nauk poprzez powołane komisje tworzy warunki dla integracji środowiska naukowego oraz właściwego ukierunkowania prac naukowo-badawczych. Obecnie w Oddziale PAN w Katowicach działa 22 komisji naukowych.

Działalność wszystkich komisji w Oddziale PAN oparta jest na zasadach ujętych w regulaminie zatwierdzonym przez Prezydium Oddziału PAN w Katowicach w dniu 6 września 1977 roku.

Celem działalności komisji Oddziału PAN jest inicjowanie, popieranie i prowadzenie prac naukowych o istotnym znaczeniu dla kultury i gospodarki narodowej, przy specjalnym uwzględnieniu zagadnień ważnych dla terenu działalności oddziału, aktywizowanie środowiska naukowego oraz wzmożenie twórczej pracy uczonych zamieszkałych na terenie działalności oddziału, między innymi poprzez podejmowanie działań w zakresie rozwoju kadry naukowej.

Do zadań komisji należy w szczególności – współdziałanie w Prezydium Oddziału PAN w sprawach dotyczących wypełniania zadań oddziału w zakresie dyscypliny naukowej reprezentowanej przez komisję, inicjowanie i prowadzenie działalności naukowej a także organizowanie zebrań i dyskusji naukowych, występowanie z inicjatywą publikowania prac naukowych, organizowanie przedsięwzięć zmierzających do wdrożenia wyników badań

² Opracowano na podstawie: M. Ciesielski, Działalność Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach w latach 1979 — 1984. „Chowanna” 1985/4, s. 295-303.

naukowych reprezentowanych przez komisję, upowszechnianie wiedzy i współdziałanie z innymi instytucjami w tym zakresie.

W skład komisji naukowych wchodzi członkowie oddziału odpowiednich specjalności oraz inne osoby powołane przez Prezydium Oddziału PAN spośród pracowników naukowych zamieszkałych na terenie działalności oddziału.

Organami komisji są – zabranie ogólne, prezydium komisji i przewodniczący.

Należy podkreślić, że komisje nie podejmują własnych działań, ale inspirują i inicjują badania w placówkach podporządkowanych różnym resortom oraz stwarzają poprzez swoją działalność płaszczyznę wymiany poglądów naukowych i doświadczeń.

Komisja Nauk Psychologicznych w Oddziale PAN powołana została z inicjatywy Przewodniczącego Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach prof. dr hab. Alojzego Melicha oraz Przewodniczącego Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Katowicach dr Mariana Ciesielskiego. Wstępne rozmowy na temat utworzenia komisji przeprowadzone zostały we wrześniu 1977 roku podczas obrad w Katowicach XXIII Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Zjazd, w którym uczestniczyło około 800 psychologów z całego kraju, przyczynił się do lepszego zrozumienia zadań psychologii w służbie społeczeństwa. W czasie obrad przedstawiono również nowe koncepcje psychologiczne zarówno w wersji teoretycznej jak i stosowanej. Uczestnicy obrad wielokrotnie podkreślali, że w warunkach województwa katowickiego przywiązuje się dużą wagę do udziału psychologów w rozwiązywaniu złożonych problemów społecznych, zdrowotnych, wychowawczych i oświatowych. Szczególnie podkreślono rolę psychologów w rozwiązywaniu problemów humanizacji pracy, rozumianych zarówno jako łagodzenie dolegliwości będących naturalną konsekwencją warunków życia i pracy w wielkoprzemysłowym środowisku, jak i nadawania im najdoskonalszych form sprzyjających rozwojowi ludzi pracy.

Biorąc pod uwagę dotychczasowy dorobek naukowy psychologów, ich aktywność zawodową oraz fakt, że w różnych sektorach gospodarki uspołecznionej regionu pracuje ponad 600 psychologów, uznano, że powstały warunki do powołania w Oddziale PAN w Katowicach Komisji Nauk Psychologicznych.

Komisja powołana została przez Prezydium Oddziału PAN w listopadzie 1978 roku, a następnie w styczniu 1979 roku odbyło się zebranie organizacyjne na którym wręczono powołania członkom Komisji i wybrano Prezydium Komisji. Formalnie jednak Komisja

rozpoczęła swoją działalność w dniu 22 lutego 1979 roku po powołaniu Prezydium Komisji przez Prezydium Oddziału PAN. Komisja Nauk Psychologicznych została powołana jako 17 kolejna komisja w Oddziale PAN w Katowicach.³

3. Merytoryczna działalność Komisji Nauk Psychologicznych PAN w Katowicach.

3.1. Referaty wygłoszone na posiedzeniach Komisji Nauk Psychologicznych O/PAN w Katowicach

- 09.01.1979 zebranie organizacyjne Komisji z udziałem prof. A. Melicha – przew. O/PAN w Katowicach.
- 25.04.1979 doc. dr hab. Włodzimierz Sanocki /Instytut Psychoneurologiczny, Warszawa/
Diagnostyczny Kwestionariusz Osobowości (DKO) – konstrukcja i założenia teoretyczne.
- 26.04.1979 doc. dr hab. Marian Dobrzyński /UW Warszawa/
Psychospołeczne czynniki rozwoju organizacji.
- 22.06.1979 dr Jolanta Czubińska – Owczarz /UJ Kraków/
Rola matematycznych systemów klasyfikacji w konstruowaniu wyjaśnień psychologicznych.
- 19.11.1979 doc. dr hab. Lidia Grzesiuk, mgr Ewa Trzebińska /UW Warszawa/
Najnowsze badania dotyczące komunikacji interpersonalnej.
- 14.12.1979 dr Maria Lis – Turlejska /UW Warszawa/
Rozwój i kierunki psychologii humanistycznej.
- 10.03.1980 doc. dr hab. Marian Dobrzyński /UW Warszawa/
Psychologiczne aspekty zorganizowanych form organizacji pracy.
- 06.05.1980 doc. dr hab. Irena Heszen – Klemens /UŚ Katowice/
Uwarunkowania zachowania się wobec własnej choroby.

³ Dokumenty dotyczące powstania Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału PAN w Katowicach, Regulamin działalności i składy osobowe Komisji w poszczególnych kadencjach zamieszczono w Aneksie.

- 10.05.1980 prof. dr Robert Perloff /Uniwersytet w Pittsburgh'u, USA/
Nowe problemy i metody badań w psychologii amerykańskiej.
- 14.11.1980 doc. dr hab. Zofia Ratajczak /UŚ Katowice/
Problemy psychologii w świetle obradującego w 1980 r. w Lipsku XXII Międzynarodowego Kongresu Psychologów.
- Brak danych dr Marian Ciesielski /ŚIAM Katowice/
Zadania Komisji w nowych warunkach społeczno – gospodarczych regionu.
- 16.10.1981 dr Kazimierz Głogowski /WPZ Psychicznego Katowice/
Współczesne problemy psycholingwistyki.
- 09.10.1982 prof. dr hab. Jan Strelau /PAN – Komitet Nauk Psychologicznych, Warszawa/
Główne kierunki działalności Komitetu Nauk Psychologicznych Polskiej Akademii Nauk.
- 18.03.1983 doc. dr hab. Adam Frączek /UW Warszawa/
Badania nad agresją interpersonalną. Schemat zależności i uwarunkowań.
- 22.04.1983 prof. dr hab. Kazimierz Obuchowski /PAN - Poznań/
Mechanizmy zmian osobowości.
- 14.12.1983 dr Marek Adamiec /UŚ Katowice/
Narzędzia poznawczego ukształtowania sytuacji własnej.
- 22.03.1984 doc. dr hab. Marek Kosewski /IPSiR UW Warszawa/
Anomia psychologiczna- założenia teoretyczne, wstępne wyniki badań.
- 10.04.1984 prof. dr hab. Zenomena Płużek /KUL Lublin/
Najnowsze trendy w neuropsychologii.
- 21.05.1984 dr Małgorzata Rogóż /UJ Kraków/
Propozycja diagnozy psychologicznej w kategoriach rozwoju i jego zaburzeń.
- 19.06.1984 doc. dr hab. Zofia Ratajczak /UŚ Katowice/
System kształcenia w Oxford University- sprawozdanie z pobytu.
- Brak danych dr Ryszard Studenski /GIG Katowice/
Stres zawodowy a wypadki.
- 23.11.1984 doc. dr hab. Jan Stanik /UŚ Katowice/
Związek psychologii z prawem.
- 29.01.1985 dr Augustyn Bańka /UAM Poznań/
Zastosowanie psychologii w praktyce projektowania.

- 27.11.1985 dr Harolda Mathe /Wiedeń- Austria/
Omówienie tematów badań i problemów podejmowanych przez psychologów Austrii i Polski.
- 12.03.1987 prof. dr hab. Kazimierz Obuchowski /PAN Zakład Psychologii, Poznań/
Paradygmaty kulturowe i psychologia.
- 16.03.1987 doc. dr hab. Adam Niemczyński /UJ Kraków/
Rozwój człowieka jako cel wychowania.
- 25.03.1987 dr Jerzy Mellibruda /Przew. ZG PTP, Warszawa/
Poczucie krzywdy, chęć odwetu a trudności w przebaczeniu.
- 29.04.1987 dr Annabela K. Brome /Birmingham University- Dudley, Wielka Brytania/
Psychologia zdrowia- nowe koncepcje.
- 26.11.1987 dr Jan Tylka /AM Instytut Kardiologii Warszawa/
Teoretyczne i praktyczne modele postępowania psychologicznego w chorobach układu krążenia.
- 17.02.1988 mgr Herbert Szafraniec /UŚ Katowice/
Problemy i zasady komputeryzacji w badaniach psychologicznych. Metodologia badania testowego połączona z prezentacją komputerowej wersji testów.
- 26.10.1988 mgr Agnieszka Pietrzyk /UŚ Katowice/
Zastosowanie analizy Markova w prognozie funkcjonowania związku małżeńskiego.
- 17.11.1988 dr Krystyna Sztuka-Szeląg /WSP Częstochowa/
Niewerbalne formy komunikowania się z dzieckiem upośledzonym.
- mgr Maria Stelmach /Akademia Muzyczna Katowice/
Problemy komunikowania się w ujęciu rozwojowym.
- 15.03.1989 dr Marian Ciesielski /ŚIAM Katowice/
Przebieg specjalizacji I i II stopnia z psychologii klinicznej w latach 1983 – 1988 na terenie województwa bielskiego, częstochowskiego i katowickiego.
- 16.05.1989 prof. Donald Forgays /University of Vermont, USA/
Osobowość i uzależnienia.
- 14.11.1989 dr Marian Ciesielski /ŚIAM Katowice/
Epidemiologia i zapobieganie AIDS w USA.

- 28.03.1990 dr Anna Winnicka /Instytut Kardiologii Katowice/
Zaburzenia emocjonalne u pacjentów kardiologicznych.
- 22.06.1990 prof. dr hab. Zofia Ratajczak /UŚ Katowice/
O bezstresowe początki kształcenia matematyki.
- 17.10.1990 prof. dr hab. Zofia Ratajczak /UŚ Katowice/
Psychologiczne koszty aktywności człowieka. Geneza i konsekwencje.
- 14.11.1990 dr Barbara Kozusznik /UŚ Katowice/
Psychologiczne aspekty kierowania zespołami pracowniczymi – koszty podporządkowania, cena autonomii.
- 18.02.1991 dr Jerzy Mellibruda /ZG PTP, Warszawa/
Psychologia zdrowia nową dziedziną psychologii.
- 06.03.1991 dr Danuta Rode /UŚ Katowice/
Psychologiczne problemy funkcjonowania kobiet w warunkach izolacji więziennej.
- 22.03.1991 prof. dr hab. Andrzej Frączek /WSPSpecjalnej Warszawa/
Studia nad zachowaniem zdrowotnym.
- 25.05.1991 prof. dr hab. Zbigniew Lew-Starowicz /AWF Warszawa/
Uwarunkowania ról seksualnych.
- 19.11.1991 prof. dr hab. Zygmunt Zimny /WSP Częstochowa/
Sposób oceny wykonywania zadań szkolnych jako źródło stresów uczniów.
- 09.06.1992 dr Krystyna Balawajder /UŚ Katowice/
Kontakty interpersonalne.
- 11.09.1992 dr Hanna Przybyła /UŚ Katowice/
Model etapów rozwoju a potrzeby udzielania pomocy psychologicznej.
- 28.10.1992 dr Katarzyna Popiołek /UŚ Katowice/
Sytuacje pomocy jako źródło stanów ambiwalentnych.
- 18.11.1992 mgr Bożena Trawińska /PAN Bytom/
Psychologiczne aspekty kształcenia oraz doboru menadżerskiego – aktualne tendencje i doświadczenia.
- 17.02.1993 dr Zbigniew Marten /UŚ Katowice/
Prawnicze i psychologiczne kategorie w ekspertyzach sądowych.

- 17.03.1993 prof. dr hab. Jan Stanik /UŚ Katowice/
Skala Ustosunkowań Interpersonalnych - SUI- w diagnozie normy i nerwicy.
- 23.02.1994 dr Zbigniew Spendel /UŚ Katowice/
Psychologia historyczna jako nowa dyscyplina psychologii.
- 11.04.1994 dr Maria Pietras /UŚ Katowice/
Obszar badawczy i perspektywy psychologii ekonomicznej.
- 07.06.1994 prof. Shirley Emerson /University of Nevada- Las Vegas, USA/
Terapia rodziny i doradztwo w warunkach kryzysowych – doświadczenia amerykańskie.
- 26.10.1994 doc. dr Kazimierz Czarnecki /UŚ Katowice/
Szkolna wiedza pojęciowa i jej uwarunkowania.
- 16.05.1995 dr Ryszard Cibor /UŚ filia w Cieszynie/
Struktura „ja” a motywacje podejmowania leczenia odwykowego.
- 28.06.1995 mgr Joanna Różańska – Kowal /UŚ Katowice/
Psychologiczne opiniodawstwo sądowe w sprawach nieletnich – historia i współczesność.
- 25.10.1995 dr Marian Ciesielski /ŚIAM Katowice/
Rola ekspertyzy psychologicznej w sprawach karnych o przestępstwa seksualne wobec nieletnich.
- 14.05.1996 dr Krystyna Balawajder i dr Katarzyna Popiołek /UŚ Katowice/
Zmiany w poczuciu wpływu na życie zakładu pracy u pracowników w okresie przemian systemowych w Polsce.
- 26.06.1996 prof. dr hab. Jan Stanik /UŚ/
Opiniiodawstwo psychologiczno – psychiatryczne w sprawach o zabójstwo w afekcie.
- 09.10. 1996 dr Mirosław Harciarek /AWF Katowice/
Psychoterapia a techniki relaksacyjne.
- 27.11.1996 dr Józef Nawój /Zakład Karny w Jastrzębiu/
Syndrom wypalenia zawodowego u funkcjonariuszy więziennych.
- 26.03.1997 dr Franciszek Kosiec /Szpital MSW Katowice/
Strategiczna terapia krótkoterminowa Milтона Ericksona.

- 21.05.1997 prof. dr hab. Ryszard Studenski /UŚ Katowice/
Organizacyjne, psychologiczne i kulturowe strategie postępowania w sytuacji ryzyka.
- 24.06.1997 prof. dr hab. Jan Stanik /UŚ Katowice/
Zawodowe i etyczne problemy biegłego sądowego psychologa.
- 29.10.1997 dr Urszula Szuścik / UŚ filia w Cieszynie/
Kształtowanie percepcji wzrokowej a rozwój aktywności twórczej dziecka.
- 21.10.1998 dr Zbigniew Spindel /UŚ Katowice/
Wybrane problemy etyczne praktyki psychologicznej.
- 19.11.1998 prof. dr Stanislav Kratochvil / Uniwersytet w Ołomańcu, Czechy/
Terapia rodziny a zaburzenia seksualne.
- 26.11.1998 prof. dr Stanislav Kratochvil / Uniwersytet w Ołomańcu, Czechy/
Integracja w psychoterapii. (Wykład drugi na Uniwersytecie Śląskim)
- 03.12.1998 dr Władysław Micklewicz /Wilno, Litwa/
Samobójstwa na Litwie – statystyka, dynamika i aspekty socjalne.
- 11.06.1999 dr Karol Wiśniewski /Dom Pomocy Społecznej w Lublinie/
Rehabilitacja chorych na schizofrenię Domu Pomocy Społecznej w Lublińcu.
- 01.12.1999 dr Urszula Szuścik /UŚ filia w Cieszynie/
Model rozwoju twórczości plastycznej dziecka.
- 03.06.2000 dr Hanna Przybyła-Basista /UŚ Katowice/
Decyzja o podjęciu mediacji w sytuacji kryzysu rozwodowego.
- 22.11.2000 dr Ryszard Cibor /UŚ filia w Cieszynie/
Bilans psychologiczny w pracy nauczycielskiej.
- 07.12.2000 prof. dr hab. Ryszard Studenski /UŚ Katowice/
Gotowość do ryzyka, chwilowy stan, czy stała cechą osobowości.
- 14.03.2001 dr hab. Katarzyna Popiołek /UŚ Katowice/
Człowiek w sytuacji zagrożenia – katastrofy, kataklizmy, kryzysy.
- 26.09.2001 dr Danuta Rode /UŚ Katowice/
Przemoc wobec kobiet w rodzinie. Charakterystyka zjawiska.
- 15.11.2001 dr Kazimierz Witecki /IMPiZS Sosnowiec/
Zaburzenia psychomotoryczne u osób narażonych na substancje toksyczne.

- 20.02.2002 dr Renata Stefańska-Klar /Przew. Oddz. PTP Katowice/
Rozwój autyzmu w perspektywie życia.
- 16.10.2002 prof. dr hab. Jan Stanik /UŚ Katowice/
Psychologiczno-psychiatryczne opiniodawstwo sądowe w sprawach o dzieciobójstwo (art. 149KK).
- 14.11.2002 dr Bernadetta Izydorczyk /UŚ Katowice/
Autodestrukcja w przebiegu zaburzeń nerwicowych.
- 05.12.2002 dr Marian Ciesielski /Śl.AM Katowice/
Rozwój specjalizacji w dziedzinie psychologii klinicznej w województwie śląskim w latach 1983-2002.
- 05.03.2003 dr Agnieszka Roszkowska /UŚ Katowice/
Psychologiczna analiza podatności na sugestie świadków występujących w postępowaniu karnym.
- 28.05.2003 dr Mirosław Harciarek /Politechnika Częstochowska/
Holografia mózgu a projekcja i psychoterapia.
- 27.10.2003 dr hab. Maria John Boys /UŚ Katowice/
Psychospołeczne uwarunkowania zdrowia.
- 19.11.2003 prof. dr hab. Zofia Ratajczak /UŚ Katowice/
Psychologiczne koszty aktywności zawodowej człowieka.
- 18.02.2004 dr Izabela Rajska-Kulik /UŚ Katowice/
Strategie zaradcze podejmowane przez kobiety maltretowane przez partnerów życiowych.
- 28.04.2004 dr Krystyna Sztuka /WSP Częstochowa/
Twórcza ekspresja w dialogu terapeutycznym.
- 25.10.2004 prof. dr hab. Kazimierz Obuchowski /Poznań/
Osobowość i fale cywilizacji.
- 24.11.2004 prof. dr hab. Jan Stanik /UŚ Katowice/
Psychologiczne problemy metod przesłuchań świadków.
- 23.02.2005 prof. dr hab. Eugenia Mandal /UŚ Katowice/
Płeć a stereotypy kobiecości i męskości.
- 18.05.2005 dr hab. Małgorzata Górnik-Durose /UŚ Katowice/
Dlaczego nie jesteśmy tym szczęśliwsi im bogatsi? Psychologiczne koszty materialnego dobrobytu.

- 03.11.2005 dr Justyna Trepka-Starosta /UŚ Katowice/
Motywacja do podjęcia decyzji o adopcji.
- 01.02.2006 mgr Joanna Kucharewicz /UŚ Katowice/
Predyspozycje osobowościowe i analiza motywacji nieletnich przestępców.
- 22.03.2006 prof. dr hab. Grażyna Mandecka /AJD Częstochowa/
Psychologiczne koncepcje człowieka w przysłowiach polskich
- 24.05.2006 mgr Bogdan Lech /Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach/
Rola ofiary w genezie przestępstwa – aspekty psychologiczne.
- 28.06.2006 dr Adam Adamski /UŚ filia w Cieszynie/
Pojęcie nadpobudliwości /Zespół ADHD/ na gruncie psychologii kwantowej.
- 27.09.2006 dr Agnieszka Pierzyk /Oddział Onkologii Szpitala im. Leszczyńskiego, Katowice/
Psychologiczne konsekwencje nowotworu złośliwego dla pacjenta i jego rodziny
- 17.01.2007 prof. dr hab. Jan Tylka /Krajowy Konsultant w dziedzinie Psychologii Klinicznej, Warszawa/
Perspektywy rozwoju psychologii klinicznej w służbie zdrowia.
- 09.03.2007 prof. dr hab. Henryk Skłodowski /UŁ Łódź/
Psycholog kliniczny a diagnostyka i terapia chorób psychosomatycznych i somatycznych.
- 13.06.2007 dr hab. Zbigniew Spindel /UŚ Katowice/
O nadużywaniu zmiennych socjologicznych w badaniach psychologicznych.
- 03.10.2007 dr Agnieszka Pietrzyk /UŚ i Środowiskowy Dom Samopomocy w Katowicach/
Czy roczna rehabilitacja psychospołeczna daje efekty dla leczących się ze schizofrenii?
- 24.10.2007 dr Anna Porczyńska /UŚ filia w Częstochowie/
Cechy osobowości a doświadczanie szczęścia.
- 21.11.2007 dr Marian Ciesielski /przew. Komisji/
Sprawozdanie z uroczystej sesji naukowej, która odbyła się w Warszawie z okazji 100-lecia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w dniu 27.10.2007 r.
- 27.02.2008 mgr Kacper Czech /UŚ Katowice/
Zastosowanie terapii neurofeedback w leczeniu zaburzeń psychicznych.

- 07.03.2008 prof. dr hab. Czesław Czabała /Instytut Psychiatrii i Neurologii, Zakład Psychologii i Promocji Zdrowia Warszawa/
Zastosowanie psychoterapii: twierdzenia najważniejszych teorii psychoterapeutycznych, integracyjne podejście w psychoterapii i diagnoza dla celów psychoterapii (posiedzenie szkoleniowe).
- 28.05.2008 dr Bernadetta Izydorczyk /UŚ i NZOZ Ośrodek Leczenia Nerwic i Zaburzeń Jedzenia, Gliwice/
Diagnoza i terapia w anoreksji i bulimii.
- 05.11.2008 dr Marian Ciesielski
Sprawozdanie z XXXIII Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, który odbył się w dniach 24-27 września 2008 r. w Poznaniu.
- 29.11.2008 dr Ryszard Cibor i mgr Wojciech Korchut /GPE Psychotronics Tychy/
Propozycje nowych narzędzi diagnostycznych w psychologii transportu.
- 03.12.2008 prof. dr hab. Jan Stanik /UŚ Katowice/
IBZO – Inwentarz Do Badania Zaburzeń Osobowości wg DSM IV – Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: założenia teoretyczne, konstrukcja, zastosowanie.
- 25.02.2009 prof. dr hab. Katarzyna Popiołek /UŚ Katowice/
Wsparcie społeczne w małżeństwach o różnym stażu.
- 25.03.2009 dr Mirosław Haciarek /Politechnika Częstochowska/
Antropologia Karola Wojtyły jako podstawa psychologii realistycznej.
- 29.04.2009 dr Justyna Trepka-Starosta /UŚ Katowice/
Psychologiczne skutki doświadczania bezpłodności.
- 28.10.2009 prof. dr hab. n. med. Władysław Nasiłowski /ŚIUM Katowice/
Elementy psychopatologii w medycynie sądowej.
- 14.04.2010 dr Anna Porczyńska /UŚ filia w Cieszynie/
Cechy osobowości i temperamentu a podejmowanie zachowań ryzykownych.
- 19.05.2010 prof. dr hab. Ewa Jackowska /Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna, Szczecin/
Psychologiczne i psychopatologiczne następstwa stresu w świetle badań Sybiraków.

- 29.09.2010 dr Maria Zając /UŚ Katowice/
Miejsce pracy Danuty Gierulanki w pejzażu współczesnej psychologii poznania.
- 03.11.2010 dr Agnieszka Pietrzyk /Oddział Onkologiczny Szpitala im. Leszczyńskiego w Katowicach/
Wpływ histerektomii na psychoseksualne funkcjonowanie kobiety.
- 12.01.2011 dr Marian Ciesielski /UŚ Katowice/
Sprawozdanie Przewodniczącego Komisji Nauk Psychologicznych z działalności w kadencji 2007-2010.
Wybór władz i składu Komisji na lata 2011-2014.
- 23.02.2011 dr Agnieszka Pasztak /UŚ Katowice/
Strategia radzenia sobie rodziców chorych dzieci z ograniczonym dostępem do usług medycznych.
- 13.04.2011 dr hab. Irena Pilch /UŚ Katowice/
Makiawelizm jako cecha osobowości w badaniach psychologicznych.

Objaśnienia skrótów:

AJD	- Akademia im. Jana Długosza
AM	- Akademia Medyczna
AWF	- Akademia Wychowania Fizycznego
GIG	- Główny Instytut Górnictwa
IMPiZS	- Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego
IPSiR	- Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji
KUL	- Katolicki Uniwersytet Lubelski
ŚIAM	- Śląska Akademia Medyczna /dziś Śląski Uniwersytet Medyczny/
UAM	- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
UJ	- Uniwersytet Jagielloński
UŁ	- Uniwersytet Łódzki
UŚ	- Uniwersytet Śląski
UW	- Uniwersytet Warszawski
WPZPsychicznego	- Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego
WSP	- Wyższa Szkoła Pedagogiczna /dziś AJD/
WSPSpecjalnej	- Wyższa Szkoła Pedagogiki Specjalnej
ZG PTP	- Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Psychologicznego

3.2. Referaty wygłoszone na konferencjach naukowych.

Psychologia dla wychowania.

1. Zimny Zygmunt (prof. dr hab.): System celów wychowania socjalistycznego *
2. Sztuka Krystyna (dr): Rola sugestii w procesie wychowania *
3. Sztuka Jerzy F. (dr): Wychowanie estetyczne przez plastykę *
4. Gut Jadwiga (mgr): Rozwój psychiczny ucznia.
5. Lejman Mieczysław (dr): Model osobowości nauczyciela.
6. Kubicka-Czekaj Barbara (dr): Kształtowanie osobowości ucznia przez literaturę.
7. Otto Waław (mgr): Wychowanie estetyczne przez muzykę.
8. Jarmińska Maria (mgr): Kształtowanie postaw ogólnych dziecka w procesie wychowania w domu rodzicielskim.
9. Semik Tadeusz (mgr): Kształtowanie poczucia wartości czasu jako kształtowanie struktury wartości uznawanych.
10. Zakrzewska Urszula (mgr): Założenia teoretyczne wrocławskiej „Szkoły przyszłości” i ich psychologiczna analiza.

Streszczenie w: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 4/1979. Katowice 1980. PAN (Źródło: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 4/1979. Katowice 1980. PAN s. 87-95)

Zastosowanie psychologii klinicznej w praktyce sądowej.

1. Jan Stanik (dr): Zastosowanie psychologii klinicznej w praktyce sądowej.
2. Tyszkiewicz Leon (doc. dr hab.): Stosowanie prawa a wiedza o człowieku.
3. Godorowski Kazimierz (doc. dr): Główne problemy i zadania psychologii sądowej w Polsce.
4. Widacki Jan (doc. dr hab.): wyniki badań psychologicznych a ustalenia procesowe .
5. Jan Stanik (dr): Psychologiczna problematyka zeznań świadków.
6. Sokołowska Alicja (doc. dr hab.): Psychologiczne problemy zeznań małoletnich świadków.
7. Puchalska Beata (dr): Psychologiczne problemy zeznań świadków – osób w wieku starszym.
8. Miśkiewicz Maria (mgr): Niektóre zagadnienia dotyczące diagnozy psychologicznej na tle opinii sądowo-psychiatrycznej w procesie karnym.

9. Lubelski Marek (dr): Ekspertyza sądowa psychologiczno-kryminologiczna w sprawach młodocianych
10. Przybyła Hanna (mgr): Opinia biegłego psychologa w sprawach karnych nieletnich.
11. Morusiewicz Stanisław (mgr): Ocena osobowości sprawców zabójstw.
12. Piekutowska Izabela (mgr): Opiniowanie psychologiczne a problem poczytalności w sprawach karnych.
13. Januszek Krystyna: Zagadnienia i problemy biegłego psychologa w sprawach dotyczących zabójstw, dzieciobójstw i usiłowań zabójstw.
14. Kafik Ireneusz (mgr): Problemy i zadania biegłego psychologa w sprawach rentowych.
15. Teoplitz-Winiewska Małgorzata (dr), Szymanowska Anna (dr): Osobowość rodziców jako decydujący czynnik w sprawach dotyczących przyznawania opieki nad dzieckiem.
16. Rominkiewicz-Peczarska Danuta (mgr): Skuteczność orzecznictwa psychologicznego w procesach rozstrzygających uprawnienia opiekuńcze nad nieletnimi.
17. Witak Małgorzata (mgr): Efektywność różnych technik przesłuchiwanie świadków.
18. Pochmara-Wysoczyńska Zofia (dr): Relacja małoletnich świadków.
19. Gapik Lechosław (dr): Zasady przeprowadzania ekspertyz psychospołecznych dotyczących zachowań seksualnych w sprawach karnych cywilnych.
20. Bujak-Borczykowska Maria (mgr), Irzyniec-Cendrzak Anna (mgr): Rola biegłego psychologa w diagnozie zaburzeń seksualnych dla potrzeb orzecznictwa sądowego- analiza stanu aktualnego i propozycje.
21. Zuber Lidia (mgr): Problemy biegłego psychologa w sprawach karnych osób uzależnionych od środków psychotropowych.
22. Król Władysław: Opinie biegłego psychologa w postępowaniu sprawdzającym i przygotowawczym.
23. Wójcikiewicz Józef (mgr): Psychologiczne aspekty oceny wartości diagnostycznej okazania osób.
24. Arasimowska Barbara: Orzecznictwo psychiatryczo-psychologiczne w sprawach karnych dorosłych na podstawie orzeczeń Państwowego Szpitala dla Psychiczenie i Nerwowo Chorych w Branicach w latach 1970-1978.
25. Torka Janina: Zadania i problemy biegłego psychologa w sprawach o gwałt i rozboje.
26. Gałgus Włodzimierz: Opinia biegłego psychologa w sprawach opiekuńczych małoletnich.

27. Romankiewicz Stanisław (mgr): Problemy i zadania biegłego psychologa w sprawach rozwodowych.
 28. Susułowska Maria (prof. dr hab.): Problemy psychologiczne w orzecznictwie sądowym wobec osób starszym wieku.
 29. Szymusik Adam (prof. dr hab.), Gierowski Józef (dr): Przedmiot i zakres ekspertyzy psychologicznej.
 30. Malik Kazimierz (dr), Wolanin Stanisław (mgr): Zagadnienia współpracy psychiatry i psychologa w orzecznictwie sądowo-psychiatrycznym i psychologicznym.
 31. Grcar Maria (dr), Kowanetz Małgorzata (mgr), Jaśkiewicz-Obydzińska Teresa (mgr): Aktualny stan w zakresie sądowej ekspertyzy psychologicznej i pracy biegłych.
 32. Domachowaki Waldemar (mgr): Zagadnienia psychologii społecznej w orzecznictwie psychologicznym.
 33. Serwis Jolanta (mgr): Udział psychologów w ekspertyzach sądowych województwa olsztyńskiego w latach 1972-1978.
 34. Rominkiewicz-Peczarska Danuta (mgr): Spostrzeganie biegłych psychologów przez sędziów, oczekiwania w stosunku do orzeczeń psychologicznych i współpracy.
- (Źródło: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 5/1980. Katowice 1981. PAN)

Kierunki, metody i wyniki badania wypadków

1. Studenski Ryszard (dr), Lipszyj-Sitko Barbara (mgr): Morale a wypadkowość *
2. Karney Janina (dr): Psychologiczne uwarunkowania błędu w działaniu jako źródło wypadków.
3. Boesler Paweł (doc. dr hab.) Operator jako istota społeczna i jako główny współsprawca sytuacji zagrożenia wypadkowego.
4. Zarzycka Małgorzata (dr): Rola reaktywności i osobowości w powodowaniu wypadków przez maszynistów PKP. *
5. Sowińska Anna (mgr): Indywidualne doświadczenia wypadkowe ratowników a odporność na sytuacje zagrożenia.
6. Rotrer Tadeusz (dr): Wiek jako czynnik sytuacji wypadkowych w kolejnictwie.

7. Baranowska Maria (doc. dr), Wojnach Barbara (dr): Meteorotropowe uwarunkowania dobowej liczby kolizji i wypadków drogowych.
8. Dworaczek Klaudia (dr): Funkcja zabezpieczająca otoczenia a poczucie bezpieczeństwa człowieka.
9. Sikora Antoni (dr): Metodyka oceny i przewidywania efektów psychologicznego doboru zawodowego w zapobieganiu wypadkom przy pracy oraz wyniki jej praktycznego zastosowania.
10. Terelak Jan (doc. dr hab.), Szczechura Jacek (dr): Systemowa koncepcja badania wypadków i katastrof lotniczych oraz jej implikacje praktyczne. *
11. Studenski Ryszard (dr): Metodyka badania wypadku; podstawy teoretyczne, cel i wyniki zastosowania. *
12. Szczurowski Adam (prof. dr hab.): Model powstania wypadku. *
13. Terelak Jan (doc. dr hab.), Szczechura Jacek (dr): Systemowa koncepcja badania wypadków i katastrof lotniczych oraz jej implikacje praktyczne. *

Streszczenie w: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 8/1983. Katowice 1984. PAN (Źródło: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 8/1983. Katowice 1984. PAN s. 84-111)

Uzależnienie alkoholowe – psychologiczne i psychiatryczne problemy w ekspertyzach sądowych i terapii.

1. Kaflik Ireneusz (dr), Sternalski M (dr): Kryteria orzekania o uzależnieniu alkoholowym.
2. Legień M. (dr), Leśniak T. (mgr): Możliwości stosowania metod graficznych w diagnozowaniu alkoholizmu.
3. Cibor Ryszard (mgr): Struktura "ja" u osób uzależnionych od alkoholu.
4. Nowakowski K. (mgr): Główne problemy w diagnozowaniu uzależnień alkoholowych w praktyce resocjalizacyjnej.
5. Bujak-Borczykowska M. (mgr), Focik C. (mgr), Marten Zbigniew (mgr): Miejsce alkoholu w podkulturze przestępczej i obyczajowości więziennej.
6. Pajor W. (mgr): Funkcja i rola biegłego orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
7. Cyganik L. (dr): Analiza orzeczeń komisji społeczno-lekarskich ds. przymusowego leczenia alkoholików w latach 1975-1979 we Wrocławiu.

8. Michalska M. (dr), Obałek M. (mgr), Szrejaber E. (mgr): Analiza ekspertyz sądowych i psychologicznych z Oddziału Psychiatrii Sądowej Szpitala Psychiatrycznego przy AS we Wrocławiu w latach 1980-1982 w przedmiocie alkoholizmu i nadużywania alkoholu.
9. Górski H. (dr): Rola alkoholu w genezie samobójstw w świetle jego wpływu na różne rodzaje przestępczości.
10. Górski H. (dr): Psychopatologiczno-prawne aspekty spożycia alkoholu w przestępstwach drogowych.
11. Wojnicz-Mierkowska M. (mgr), Kubalska-Grodzińska M. (mgr): Alkoholizm – pierwotna czy wtórna przyczyna rozbitcia małżeństwa. Analiza przypadków.
12. Pietrzyk A. (mgr): Nadużywanie alkoholu jako czynnik warunkujący rozkład pożycia małżeńskiego.
13. Kubalska-Grodzicka M. (mgr), Wojnicz-Mierkowska M. (mgr): Uzależnienie alkoholowe rodzica jako przesłanka ograniczenia bądź pozbawienia władzy rodzicielskiej.
14. Marten Zbigniew (mgr): Alkoholizm rodziców a tak zwane dobro dziecka w świetle opinii sądowo-psychologicznych w sprawach rozwodowych.
15. Pobocho J. (dr): Problemy metodologiczne psychiatrii w orzekaniu uzależnienia od alkoholu.
16. Janda-Dąbek B. (mgr): Niektóre czynniki psychologiczne utrudniające utrzymanie abstynencji przez uzależnionych od alkoholu członków klubu AA.
17. Szwadyn L. (dr): Terapia rodzin osób uzależnionych od alkoholu.
18. Michalczyk C. (mgr): Rola technik niewerbalnych w psychoterapii grupowej osób uzależnionych od alkoholu.
19. Augustynek A (dr): Kompleksowa terapia alkoholizmu z użyciem farmakoterapii, hipnozy, poradnictwa osobowościowego i psychoterapii.
20. Kocjan T. (dr), Cyganik L. (dr), Pajor W. (mgr): Realizacja art.102 kk. w oddziale leczenia odwykowego Wojewódzkiego Szpitala Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Sieniawce.
21. Cyganik L. (dr), Grell B. (dr), Niwińska A. (dr),: Programy terapeutyczne w problemach związanych z alkoholem.

22. Cyganik L. (dr), Grell B. (dr): Postulaty tworzenia środowiska terapeutycznego w problemach związanych z alkoholem na podstawie działalności Ośrodka Leczenia Odwykowego we Wrocławiu.
23. Turek A. (mgr): podstawy środowiska rodzinnego pacjenta a przewidywana efektywność przymusowego leczenia.

Zastosowanie wiedzy psychologicznej w praktyce.

1. Studenski Ryszard (dr): Zastosowanie psychologii w górnictwie. *
2. Ratajczak Zofia (doc. dr hab.): Psychologia stosowana w Polsce. Stan obecny i perspektywy. *

Streszczenie w: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 10/1985. Katowice 1985. PAN (Źródło: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 10/1985. Katowice 1985. PAN s. 65-68)

Spoleczne determinanty efektywności pracy

1. Studenski Ryszard (dr): Determinanty i struktura morale zawodowego. *
2. Kozusznik Barbara (dr): Twórcze kierowanie zespołami a pracowniczymi a efektywność pracy. *
3. Gruszczyński Leszek (dr): Związki działań humanizacyjnych z efektywnością pracy przedsiębiorstwa. *
4. Bartoszek Adam (mgr): Czy praca wydajna zawsze jest efektywna społecznie? *
5. Tausz Konrad (dr): Przydatność zawodowa do pracy w górnictwie pracowników w wieku emerytalnym. *
6. Ratajczak Zofia (doc. dr hab.): Mechanizmy motywacji do pracy w sytuacji reformy gospodarczej. *

Streszczenie w: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 10/1985. Katowice 1985. PAN (Źródło: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 10/1985. Katowice 1985. PAN s. 68-82; Sprawozdanie z działalności Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach)

Psychologiczne czynniki stresu w pracy zawodowej.

1. Borucki Zenon (dr): Stres organizacyjny: koncepcja oraz przegląd wyników badań. *
2. Bańka Augustyn (doc. dr hab.): Analiza strasu w pracy metodą pomiaru subiektywnych odczuć. *
3. Studenski Ryszard (dr), Bańczyk Joanna (mgr): Efekty następce stresu zawodowego. *
4. Sowińska Anna (dr): Stres zawodowy u ratowników górniczych. *
5. Dworaczek Kalaudia (dr): Atrybucja przyczynowa poczucia bezpieczeństwa w warunkach zagrożenia. *
6. Rotter Tadeusz (doc. dr hab.): Stres w likwidacji wypadków komunikacyjnych. *
7. Marcińczyk Bożena (dr): Stres występujący w pracy wykonywanej na wysokości. *
8. Dydyńska-Żerańska Krystyna (mgr): Stres zawodowy stosunek do pracy i samoocena zdrowia maszynistów kolejowych. *
9. Kluge Grażyna (mgr): Źródła stresu w pracy lekarzy o specjalnościach zabiegowych. *
10. Biela Adam (doc. dr hab.): Stres zawodowy leśników w sytuacji kryzysu ekologicznego. *
11. Sikora Antoni (dr): Charakter i dynamika zmian właściwości psychicznych u pracowników długotrwale narażonych na zawodowy stres cieplny. *
12. Michał Kazimierz (doc. dr), Paciorek Janisław (mgr inż.): Wpływ treningu relaksacyjnego na zmniejszenie działania stresy w czasie nauki katapultowania na urządzeniu UTKZ. *
13. Kryński Stanisław (dr): Zjawiska wywołujące niezadowolenie w pracy. *

Streszczenie w: Psychologiczne czynniki stresu w pracy zawodowej. Konferencja naukowa w dniach 16-17.01.1986. PAN.

Źródło: Psychologiczne czynniki stresu w pracy zawodowej. Konferencja naukowa w dniach 16-17.01.1986. PAN; Sprawozdanie z działalności Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach za 1986 rok. Katowice, 1987. PAN.

Konferencja panelowa: „strachy i lęki w medycynie”. Uczestnicy dyskusji panelowej

1. prof. dr hab. Józef Bańka – Uniwersytet Śląski Katowice;
2. prof. dr hab. Kornel Gibiński – Śląska Akademia Medyczna Katowice;
3. prof. dr hab. Ryszard Gryglewski – Akademia Medyczna Kraków;
4. Maciej Iłowiecki – redaktor „Problemów” Warszawa;
5. prof. dr hab. Władysław Nasiłowski – Śląska Akademia Medyczna Katowice;
6. prof. dr hab. Kazimierz Obuchowski – Zakład Psychologii PAN Poznań;

7. doc. dr hab. Zygmunt Religa - Śląska Akademia Medyczna Katowice;
8. prof. dr hab. Andrzej Szczeklik – Akademia Medyczna Kraków;
9. prof. dr hab. Janusz Sztumski – Uniwersytet Śląski Katowice;
10. ks. Prof. dr hab. Józef Tischner – Papieska Akademia Teologiczna Kraków.

Psychologiczne, socjologiczne i prawne uwarunkowania patologii społecznej.

1. Ratajczak Zofia (doc. dr hab.): Cele i zadania konferencji na temat patologii społecznej;
2. Wódcz Jacek (prof. dr hab.): Patologia społeczna – problemy metodologiczne;
3. Studenski Ryszard (dr): Zakład pracy a zjawiska patologii społecznej;
4. Czekał Krzysztof (dr): Dezorganizacja społeczna na przykładzie dużego miasta GOP-u;
5. Lubelski Marek (dr): Prawna regulacja zjawisk patologii społecznej;
6. Stanik Jan (doc. dr hab.): system zintegrowanej profilaktyki społecznej w środowisku lokalnym.

Sytuacje trudne a ich konsekwencje dla rozwoju jednostki ludzkiej.

1. Jaślarowa Bibiana (prof. dr hab.): Psychologiczne koszty rozwoju jednostki ludzkiej. *
2. Osińska Krystyna (prof. dr hab.): Zagrożenia dwoistości etyki, antropologii i teorii poznania jako źródło sytuacji trudnych.
3. Heszen-Niejodek Irena (prof. dr hab.): Radzenie sobie ze stresem psychologicznym (wybrane zagadnienia).
4. Ratajczak Zofia (prof. dr hab.): Sytuacje trudne człowieka a rola wsparcia społecznego.
5. Stanik Jan (prof. dr hab.): Psychologiczno-pedagogiczne przesłanki profilaktyki zaburzeń zachowania i rozwoju.
6. Tokarz Aleksandra (dr): Stres a twórczość.
7. Zimny Zygmunt (prof. dr hab.): Z badań nad bezstresowymi i efektywnymi początkami kształcenia matematycznego.
8. Węgrzecka Maria (dr): Przeżycie traumatyczne jako czynnik postawotwórczy w trudnych sytuacjach psychologicznych.
9. Studenski Ryszard (prof. dr hab.): Uzdolnienia twórcze a stres szkolny.
10. Tokarz Aleksandra (dr): Czy sytuacje trudne sprzyjają twórczości?

11. Paulik Karel (prof. dr hab.): Stres podczas studiów.
12. Mlcak Zdenek (prof. dr hab.): O niektórych aspektach frustracji eksperymentalnej.
13. Krzyżewska Jolanta (mgr): Cechy myślenia dziecka a mechanizmy obronne wspomagające rozwój.
14. Buzalska-Wylegała Elżbieta (mgr): Wpływ sytuacji trudnej na kształtowanie się obrazu samego siebie u dziecka w wieku szkolnym.
15. Cibor Ryszard (dr): Zjawisko nieśmiałości u dzieci 6-letnich a sytuacje trudne.
16. Waloszek Danuta (dr): Zadania jako źródło trudności działania dzieci .
17. Wrońska Jadwiga (mgr): Znaczenie i funkcja wstępu w rozwoju dziecka.
18. Nyczaj-Draż Mirosława (mgr): Problem nerwic dzieci z zaburzeniami mowy w szkole powszechnej.
19. Studenski Ryszard (prof. dr hab.): Czynniki stresu szkolnego.
20. Michałowski Stanisław (dr): Zachowanie agresywne u dzieci jako odpowiedź na sytuacje trudne.
21. Krzyżewska Jolanta (mgr): Cechy myślenia dziecka a geneza mechanizmów obronnych.
22. Buzalska-Wylegała (mgr): Wpływ sytuacji trudnej na kształtowanie się obrazu samego siebie u dzieci w wieku szkolnym.
23. Jaślarowa Bibiana (prof. dr hab.): Psychologiczne koszty rozwoju.

Streszczenie w: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 16. Katowice 1992. PAN (Źródło: Prace Komisji Naukowych. Zeszyt nr 16. Katowice 1992. PAN s. 28-41)

Psychospołeczne uwarunkowania uzależnienia się dzieci i młodzieży szkolnej. Zagrożenia – profilaktyka – terapia.

1. Jaślarowa Bibiana (prof. dr hab.): Pandemia alkoholizmu a konieczność równoległych działań edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych i dotkniętych alkoholizmem.
2. Cekiera Cz. (ks. prof. dr hab.): Alkoholizm i nikotynizm wśród dzieci i młodzieży.
3. Morawski Jacek (dr): 1) Zarys problematyki związanej z alkoholem. 2) Ocena wyników programu wychowania w trzeźwości w szkołach podstawowych.
4. Krzyżewski Krzysztof (doc. dr hab.): Interpretacja uzależnienia w kontekście psychologicznych teorii podmiotowości.

5. Michałowski Stanisław (dr): W poszukiwaniu koncepcji i terapii uzależnień w rozwoju dzieci i młodzieży.
6. Marten Zbigniew (dr): Podkultura szkolna – konieczne, możliwe i wskazane kierunki badań psychopedagogicznych.
7. Marczyńska Barbara (dr): Marzenia dzieci z rodzin alkoholików.
8. Skłodowski Henryk (prof. dr hab.), Kuklikowska-Kubiak Lidia (dr), Dietrich-Kuszalska Anna (dr): Ocena cech osobowości młodocianych toksykomanów w świetle testu CPI H.G. Gougha a ich przystosowanie społeczne.
9. Rode Danuta (dr): Poczucie sensu i wartości życia młodocianych alkoholików.
10. Nowak Anna (dr): Motywy alkoholizowania się dzieci i młodzieży.
11. Różańska Joanna (mgr): Alkoholizowanie się młodych przestępców.
12. Góra Michał (mgr): 1) Formy samooceny w rodzinie z problemem alkoholowym.
2) Aktualne tendencje w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
13. Cibor Ryszard (dr): psychospołeczne uwarunkowania uzależniania się dzieci i młodzieży (sprawozdanie z badań kwestionariuszowych na terenie szkół cieszyńskich)
14. Chlebio-Abed Dorota (mgr), Czerkawski Andrzej (mgr): Wybrane problemy alkoholizowania się młodzieży w województwie katowickim.
15. Herberger Jerzy (dr): Głogowski program zapobiegania narkomanii i AIDS – trening umiejętności społecznych uczniów.
16. Kieryl Maciej (dr): Mobilna rekreacja muzyczna w praktyce.
17. Szatanik Maria (mgr), Skubacz Małgorzata (mgr): Doświadczenia w pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą zagrożonymi różnymi formami uzależnień.
18. Węglorz-Makuch Katarzyna (mgr): Praca terapeutyczna z dziećmi z rodzin alkoholików.
19. Krzempek Alojzy (mgr): Psychologiczne uwarunkowania patologicznych wzorów kulturowych związanych z nadużywaniem alkoholu.
20. Semik Tadeusz (mgr): Alkoholizm z samorealizacją.

Bezpieczeństwo na drogach – edukacja i diagnostyka kierujących pojazdami (Referaty o problematyce psychologicznej).

1. Tarnowski Adam: Patrzyć i widzieć – diagnoza systemu uwagi wzrokowej.
2. Horoszkiewicz Krzysztof: Wzorce zachowań i przeżyć w pracy zawodowej kierowców.

3. Bogdanovicius Zenonas, Paceliunas Robertas, Zaranka Jurijus: Wpływ rozpraszających czynników na reakcję kierowców.
4. Cibor Ryszard, Korchut Wojciech: Ocena ryzyka i zachowań ryzykownych w niektórych sytuacjach ruchu drogowego.
5. Bąk-Gajda Dorota: uwarunkowania ryzykownych zachowań na drodze – badania własne.
6. Jeżewska Maria, Leszczyńska Irena, Grubman Marta: Syndrom dnia wczorajszego – odroczone skutki kierowania pojazdami po spożyciu alkoholu.
7. Korchut Wojciech, Korchut Antoni, Korchut Aleksander: Komputerowy system transmisji i archiwizacji danych psychologicznych w diagnostyce psychologicznej kierowców.

3.3 Publikacje związane z pracą Komisji Nauk Psychologicznych PAN w Katowicach

1. Ciesielski M., Rogacka-Trawińska B., Studenski R., Raport Prezydium Oddziału PAN w Katowicach. Katowice 1982. PAN.
2. Ciesielski M., Działalność Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach w latach 1979 – 1984. „Chowanna” Zeszyt 4, 1985, s. 295-303.
3. Psychologiczne czynniki stresu w pracy zawodowej. Konferencja naukowa w dniach 16-17.01.1986 r. Katowice 1986. PAN.
4. Stanik J.M., Skala Ustosunkowań Interpersonalnych SUI. Kielce 1994. Wydawnictwo Szumacher.

4. ANEKS

4.1. Dokumenty dotyczące powstania Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału PAN w Katowicach.

Uzasadnienie powołania Komisji Nauk Psychologicznych

1. Inicjatywa powołania Komisji Nauk Psychologicznych w Oddziale PAN w Katowicach była rezultatem oceny działalności środowisk psychologów na Śląsku przez władze polityczno-administracyjne oraz środowisko naukowe innych dyscyplin. Aktywność psychologów została szczególnie wyeksponowana w czasie XXIII Krajowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Katowicach oraz w okresie przygotowań do

zjazdu. Zarówno problematyka jaką zajmują się obecnie psychologowie zatrudnieni w placówkach naukowych i naukowo badawczych poszczególnych branż przemysłowych jak i szczególnie liczna grupa psychologów praktyków zatrudniona w wszystkich dziedzinach praktyki społecznej (przemysłe, instytucjach oświatowych oraz służbie zdrowia) wykazała, że osiągnięciami na tyle wartościowymi, żeby ubiegać się o uznanie rangi psychologii wśród innych dyscyplin reprezentowanych w Oddziale PAN w Katowicach. Jednocześnie zdawano sobie sprawę z tego, że w środowisku psychologów odczuwalne są trudności i artykułowane potrzeby związane z doskonaleniem wiedzy metodologicznej i poszerzaniem ogólnych horyzontów naukowych, potrzeby konsolidacji wysiłków różnych placówek, prezentacji pomysłów i koncepcji naukowych, nie znajdujących jeszcze bezpośredniego zastosowania w praktyce i wymaganiach fachowych, profesjonalnych dyskusji. Potrzeby takie wielokrotnie były sygnalizowane na naradach organizowanych przez władze naszego regionu i na zebraniach Oddziału Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Katowicach, Częstochowie i Opolu.

2. Na terenie objętych działalnością PAN w Katowicach istniały specyficzne potrzeby w zakresie usług psychologicznych nie występujące w innych częściach kraju (resort górnictwa, hutnictwa i inne). W obszarze tym działa obecnie około 550 psychologów, w tym w samym tylko Oddziale Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Katowicach 330 członków PTP i liczba ich stale wzrasta, gdyż placówkę uniwersytecką opuszcza rocznie około 60 absolwentów. Działa tutaj również 42 psychologów ze stopniem naukowym doktora. Powołanie Komisji jest więc inicjatywą nie przedwczesną, lecz naturalną konsekwencją wzrostu znaczenia psychologii jako nauki w naszym regionie, jak również wzrostu liczebnej kadry psychologów.

Potrzeby regionu w zakresie usług psychologicznych dotyczą przede wszystkim doskonalenia polityki kadrowej w przedsiębiorstwach i zakładach przemysłowych, udziału psychologów w dziedzinie diagnozowania negatywnych, ubocznych skutków postępu technicznego, działań interwencyjnych wobec problemów powstających w codziennej praktyce funkcjonowania zakładów pracy. Na terenie naszego regionu pracuje obecnie ponad 100 psychologów w resorcie służby zdrowia: w szpitalach o różnej specjalności, w Poradniach Zdrowia Psychicznego, w ośrodkach rehabilitacyjnych. Mają oni bardzo specyficzne zadania diagnostyczne, psychoterapeutyczne i rehabilitacyjne. Około 30 psychologów jest zatrudnionych w spółdzielczości inwalidzkiej. Psychologowie z Śląskiej Akademii

Medycznej oprócz zajęć dydaktycznych prowadzą badania naukowe i udzielają konsultacji w klinikach – psychiatrycznych, pediatrycznych, chirurgicznych, internistycznych, neurologicznych.

Na terenie czterech województw (katowickie, częstochowskie, bielskie i opolskie) czynnych jest ponad 50 poradni Wychowawczo-Zawodowych podległych resortowi oświaty.

3. Potrzebę współpracy z psychologami wyrażały inne komisje Oddziału PAN w Katowicach. Chodzi tu w szczególności w komisje takie jak: Komisja Organizacji i Zarządzania, Komisja Ekonomiczna, Komisja Filozofii i Socjologii, Komisja Ochrony Środowiska Człowieka Regionów Przemysłowych. Konieczność współpracy i współdziałania wyrażały także: Towarzystwo Naukowej Organizacji i Kierownictwa, Naukowa Organizacja Techniczna, Polskie Towarzystwo Lekarskie, Polskie Towarzystwo Psychiatryczne i Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie.

4. Kryteria doboru członków Komisji były następujące:

Przede wszystkim kierowano się charakterem instytucji oraz dyscypliny reprezentowanej przez daną osobę. A więc chodziło tu o reprezentację psychologów uczelnianych – Uniwersytet Śląski (np. U. Śl. – zaproszono do współpracy 5 osób – przedstawiciele dyrekcji i kierownictwa Instytutu Psychologii), Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie (3 osoby), Śląska Akademia Medyczna, Politechnika Śląska, WSWF w Katowicach, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Opolu. Proszono również osoby z instytutów resortowych, których psychologia zawsze była uważana jako dyscyplina o dużym znaczeniu praktycznym. Do takich instytutów należy Główny instytut Górnictwa oraz Instytut Medycyny Pracy.

Drugim Kryterium był obszar geograficzny. Starano się, aby wszystkie środki były reprezentowane w Komisji, a więc są przewodniczący 3 Oddziałów Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – katowickiego, częstochowskiego i opolskiego. Oraz wybitni praktycy z długoletnim stażem zawodowym.

5. Szczegółowe kierunki działania:

- stworzenie „banku danych”, innymi słowy przygotowanie raportu o stanie badań i prac psychologów zatrudnionych na terenie objętym działalnością Komisji;

- inspirowanie i organizowanie wymiany informacji o badaniach oraz czuwanie nad realizacją ważnych poznawczo i praktycznie przedsięwzięć naukowych (chodzi to o „czuwanie” w postaci merytorycznej zachęty i podtrzymania, a nie kontroli);
- opiniowanie spraw wymagających ekspertyzy psychologicznej i wskazanie odpowiednich, najbardziej kompetentnych „adresatów”, którzy takie ekspertyzy mogliby opracować;
- popularyzacja dorobku naukowego psychologów poprzez organizowanie spotkań, posiedzeń, stwarzających okazję do bezpośredniej wymiany poglądów oraz poprzez publikowanie organizator najciekawszych prac.

Organizator Komisji Nauk Psychologicznych dr Marian Ciesielski

Protokół z I posiedzenia Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału PAN w Katowicach odbytego 09.01.1979 r.

Pierwsze posiedzenie Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału PAN w Katowicach otworzył prof. dr hab. Alojzy Melich, przewodniczący Oddziału PAN w Katowicach. Prof. dr hab. A. Melich przedstawił cele i zadania Komisji, koncentrując uwagę na:

- a) konieczności dokonania inwentaryzacji naukowego dorobku psychologów województw – bielskiego, częstochowskiego, katowickiego i opolskiego,
- b) możliwościach wzbogacenia życia naukowego poprzez stałą wymianę doświadczeń, publikacje, seminaria i sympozja,
- c) możliwościach stałego inspirującego oddziaływania na środowisko psychologów.

Następnie prof. dr hab. A. Melich uroczyście wręczył uczestnikom spotkania nominacje oraz zaproponował kandydaturę dr Mariana Ciesielskiego na Przewodniczącego Komisji. Kandydatura przyjęta została przez zebranych jednogłośnie. Dr M. Ciesielski podziękował zebrany za dokonany wybór a następnie przedstawił propozycje dotyczące planu i stylu pracy Komisji i składu Prezydium Komisji.

W skład Prezydium Komisji zostali wybrani:

- Przewodniczący – dr Marian Ciesielski
- wiceprzewodniczący – prof. dr hab. Zygmunt Zimny
- wiceprzewodnicząca – doc. Dr Zofia Ratajczak
- sekretarz – dr Ryszard Studenski

W wyniku przedstawionych zadań Komisji wywiązała się ożywiona dyskusja w której głos zabrali :

- prof. dr hab. Z. Zimny,
- doc. dr hab. W. Wosińska
- doc. dr L. Stawowska
- doc. dr Z. Ratajczak
- dr J. Stanik.
- dr T. Brachacka
- dr R. Studenski oraz
- doc. dr hab. B. Jaślarowa.

Wypowiedzi dyskutantów dotyczyły metod inwentaryzacji prac psychologicznych i możliwości komisji w zakresie inspirującego oddziaływania na środowisko, konieczności poznania stanu potrzeb regionu w zakresie problematyki psychologicznej oraz uczestnictwa w życiu naukowym kraju.

Postulowano inwentaryzowanie podejmowanych problemów i uzyskiwanych wyników oraz klasyfikowanie ich na podstawie przyjętej teorii. Proponowano wypracowanie subtelnych form oddziaływania, motywujących do podejmowania prac ważnych z punktu widzenia teorii i praktyki psychologicznej oraz sugerowano utworzenie forum umożliwiającego prowadzenie dyskusji nad planowanymi i już rozwiązanymi zadaniami.

Podsumowania dyskusji dokonał prof. dr hab. A. Melich, wskazując na wagę inwentaryzacji prac podejmowanych przez przedstawicieli różnych dyscyplin dla ich dalszej działalności naukowej oraz na konieczność wypracowania efektywnych, z punktu widzenia rozwoju nauki, form działania Komisji.

Posiedzenie zakończono przyjęciem propozycji, przedstawionej przez przewodniczącego komisji dr M. Ciesielskiego, sporządzenia przez wszystkich członków Komisji projektów planu pracy i nadesłania ich do Oddziału PAN w Katowicach w terminie do 23.01.1979 r.

Sekretarz Komisji

dr Ryszard Studenski

Przewodniczący Komisji

dr Marian Ciesielski

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
ODDZIAŁ W KATOWICACH

40-018 KATOWICE, UL. GRANICZNA 32, TEL.: 571-239, 571-258, 571-249, CENTRALA 571-091-5

L. dz. OP/71-16/78r

KATOWICE, dnia 21.11.1978 r.

Dr Marian CIESIELSKI

Nawiązując do wniosku o utworzenie Komisji Nauk Psychologicznych uprzejmie informujemy, że Prezydium Oddziału PAN na posiedzeniu w dniu 10.11.1978 r. zaopiniowało pozytywnie projekt utworzenia takiej komisji przy Oddziale PAN.

W związku z powyższym zwracamy się z uprzejmą prośbą o przesłanie propozycji składu osobowego komisji.

Przewodniczący Oddziału PAN

prof. dr hab. Alojzy Melich

POLSKA AKADEMIA NAUK
 Oddział w Katowicach
 Komisja Nauk Psychologicznych
 40 - 752 Katowice, ul. Medyków 10
 tel. 52-50-03 w. 1872
 20 października 1981 r.

Posiedzenie Komisji Nauk Psychologicznych

1. Teresa Brachacka - *niobecna*
2. Maria Bolechowska - *niobecna*
3. Henryk Czarniawski - *niobecny*
- ✓ 4. Marian Ciesielski - *[signature]*
5. Irena Finikowa - *niobecna*
6. Bogumił Frankiewicz - *usprawiedliwiony*
- ✓ 7. Kazimierz Głogowski - *Głogowski*
8. Irena Heszen-Klemens - *niobecna*
9. Bibiana Jaślarowa - *niobecna*
- ✓ 10. Krystyna Pluta - *Pluta*
11. Zofia Ratajczak - *niobecna*
- ✓ 12. Bożena Rogacka-Trawińska - *[signature]*
13. Lidia Stawowska - *niobecna*
- ✓ 14. Studenski Ryszard - *niobecny*
- ✓ 15. Krystyna Szelağ-Sztuka - *[signature]*
- ✓ 16. Jan Stanik - *[signature]*
17. W̄lhelmina Wosinska - *niobecna*
- ✓ 18. Stefania Z̄lewska - *[signature]*
19. Zygmunt Zimny - *niobecny*

Oryginalna lista obecności z posiedzenia Komisji Nauk Psychologicznych PAN – Oddział w Katowicach.

4.2 Regulamin działalności komisji naukowych oddziału PAN w Katowicach

Regulamin działalności komisji naukowych Oddziału PAN w Katowicach

Zatwierdzony uchwałą Nr 22/99 z dnia 16.03.1999 r.

Prezydium Oddziału PAN w Katowicach

§ 1

Celem działalności komisji naukowej Oddziału PAN jest:

1. Inicjowanie, popieranie i prowadzenie prac naukowych o istotnym znaczeniu dla kultury i gospodarki narodowej, przy specjalnym uwzględnieniu zagadnień ważnych dla terenu działalności Oddziału,
2. Aktywizowanie środowiska naukowego na terenie działania Oddziału,
3. Wzmożenie twórczej pracy naukowej uczonych zamieszkałych na terenie działalności Oddziału,
4. Podejmowanie działań w zakresie rozwoju kadry narodowej.

§ 2

Do zadań komisji należy w szczególności:

1. Współdziałanie z Prezydium Oddziału w sprawach dotyczących wypełniania zadań Oddziału w zakresie dyscyplin naukowych reprezentowanych przez komisję,
2. Organizowanie zebrań i dyskusji naukowych,
3. Występowanie z inicjatywą publikowania prac naukowych,
4. Organizowanie przedsięwzięć zmierzających do wdrożenia wyników badań naukowych w zakresie dyscyplin naukowych reprezentowanych przez komisję,
5. Upowszechnianie wiedzy oraz współdziałanie z innymi instytucjami w tym zakresie .

§ 3

Plany i sprawozdania z komisji zatwierdza Prezydium Oddziału PAN

§ 4

1. W skład komisji naukowej oddziału wchodzi członkowie Oddziału odpowiednich specjalności oraz inne osoby powołane przez Prezydium Oddziału, spośród których pracowników oraz inne osoby powołane przez prezydium Oddziału, spośród pracowników naukowych zamieszkałych na terenie działalności oddziału
2. Na wniosek przewodniczącego komisji skład komisji może być rozszerzony o członków z innych regionów decyzją Prezydium Oddziału.
3. Członkowie zagraniczni posiadają status członka-współpracownika
4. Liczba członków komisji jest nieograniczona

§ 5

Organami komisji są:

1. Zebrania ogólne
2. Prezydium
3. Przewodniczący

§ 6

1. Zebrania Ogólne komisji odbywają się przynajmniej raz w roku.
2. Zebraniu Ogólnemu komisji przewodniczy przewodniczący lub wiceprzewodniczący.
3. Uchwały z zebrania Ogólnego zapadają zwykłą większością głosów.
4. Prezydium komisji przedstawia Wiceprezesowi Oddziału protokół z Zebrania Ogólnego z terminie 7 dni po odbytych zebraniu.

§ 7

Do zadań Zebrania Ogólnego komisji należy:

1. ustalanie wniosków w sprawie składu Prezydium komisji.
2. ustalanie ogólnych wytycznych dla prac komisji.
3. rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań z działalności Prezydium komisji.
4. rozpatrywanie spraw zleconych przez Prezydium Oddziału.

§ 8

W skład Prezydium komisji wchodzi:

1. przewodniczący
2. wiceprzewodniczący (w miarę potrzeb komisji Prezydium Oddziału może powiększyć liczbę wiceprzewodniczących)
3. sekretarz
4. przewodniczący sekcji

§ 9

1. Przewodniczącego, wiceprzewodniczącego, sekretarza oraz przewodniczących sekcji powołuje Prezydium Oddziału na wniosek Zebrania Ogólnego komisji.
2. Kadencja komisji jest czteroletnia i odpowiada kadencji Prezydium Oddziału.

§ 10

Do zadań Prezydium komisji należy:

1. kierowanie sprawami wchodzącymi w zakres działalności komisji.
2. opracowanie planów działalności naukowej komisji.
3. opracowanie preliminarza wydatków w ramach środków przyznanych przez Prezydium Oddziału.
4. organizowanie zebrań komisji.
5. opracowanie sprawozdań z działalności komisji.

§ 11

1. Prezydium komisji organizuje posiedzenia naukowe, na których są przedstawiane i dyskutowane wyniki badań naukowych z zakresu działalności komisji.
2. Prezydium komisji może składać w Oddziale streszczenia prac przedstawionych na posiedzeniach komisji w terminie do 30 stycznia następnego roku. Streszczenia są akceptowane do druku przez Przewodniczącego komisji.
3. Posiedzenia naukowe komisji mogą być organizowane wspólnie z innymi komisjami, towarzystwami naukowymi lub innymi instytucjami.

Sprawy administracyjne i finansowe komisji prowadzi Zakład Działalności Pomocniczej Oddziału PAN.

4.3 Składy osobowe członków Prezydium Komisji Nauk Psychologicznych Oddziału PAN w Katowicach w poszczególnych kadencjach.

1978-1981

Przewodniczący	- dr Marian Ciesielski
Z-ca przewodniczącego	- prof. dr hab. Zygmunt Zimny
Z-ca przewodniczącego	- doc. dr Zofia Ratajczak
Sekretarz	- dr Ryszard Studenski

1. Dr Teresa Brachacka
2. Doc. dr hab. Maria Bolechowska
3. Dr Henryk Czarniawski
4. Dr Marian Ciesielski
5. Dr Irena Finikowa
6. Dr Kazimierz Głogowski
7. Doc. dr hab. Bibiana Jaślarowa
8. Doc. dr hab. Zofia Ratajczyk
9. Mgr Bożena Rogacka-Trawińska
10. Doc. dr hab. Lidia Stawowska
11. Dr Ryszard Studenski
12. Dr Krystyna Szelaąg-Sztuka
13. Dr Jan Stanik
14. Dr Wilhelmina Wosińska
15. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny

1981-1983

Przewodniczący	- dr Marian Ciesielski
----------------	------------------------

Z-ca przewodniczącego - doc. dr hab. Zofia Ratajczak
 Z-ca przewodniczącego - doc. dr hab. Bibiana Jaślarowa
 Sekretarz - dr Ryszard Studenski
 Sekretarz techniczny - mgr Danuta Mroczkowska

1. Dr Teresa Brachacka
2. Doc. dr hab. Maria Bolechowska
3. Dr Henryk Czarniawski
4. Dr Marian Ciesielski
5. Dr Irena Finikowa
6. Dr Bogumił Frankiewicz
7. Dr Kazimierz Głogowski
8. Doc. dr hab. Irena Herszen-Klemens
9. Doc. dr hab. Bibiana Jaślarowa
10. Dr Krystyna Pluta
11. Doc. dr hab. Zofia Ratajczak
12. Mgr Bożena Rogacka-Trawińska
13. Doc. dr hab. Lidia Stawowska
14. Dr Ryszard Studenski
15. Dr Krystyna Szelaż-Sztuka
16. Dr Jan Stanik
17. Doc. dr hab. Wilhelmina Wosińska
18. Dr Stefania Zalewska
19. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny

1984-1986

Przewodniczący - dr Marian Ciesielski
 Z-ca przewodniczącego - doc. dr hab. Bibiana Jaślarowa
 Z-ca przewodniczącego - doc. dr hab. Zofia Ratajczak
 Sekretarz - dr Ryszard Studenski

1. Dr Marek Adamiec
2. Doc. dr hab. Maria Bolechowska
3. Dr Marian Ciesielski
4. Dr Romuald Derbis

5. Dr Bogumił Frankiewicz
6. Dr Kazimierz Głogowski
7. Doc. dr hab. Irena Herszen-Klemens
8. Doc. dr hab. Bibiana Jaślarowa
9. Dr Barbara Kożusznik
10. Dr Krystyna Pluta
11. Doc. dr hab. Zofia Ratajczak
12. Mgr Bożena Rogacka-Trawińska
13. Dr Ryszard Studenski
14. Dr Ryszard Nawrat
15. Dr Krystyna Szelań-Sztuka
16. Doc. dr hab. Jan Stanik
17. Dr Stefania Zalewska
18. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny

1987-1989

- Przewodniczący - dr Marian Ciesielski
- Z-ca przewodniczącego - doc. dr hab. Zofia Ratajczak
- Z-ca przewodniczącego - doc. dr hab. Bibiana Jaślarowa
- Sekretarz - dr Ryszard Studenski

1. Dr Marek Adamiec
2. Doc. dr hab. Maria Bolechowska
3. Dr Marian Ciesielski
4. Dr Romuald Derbis
5. Dr Bogumił Frankiewicz
6. Dr Kazimierz Głogowski, zm. 06.01.1988
7. Doc. dr hab. Irena Heszen-Klemens
8. Doc. dr hab. Bibiana Jaślarowa
9. Dr Barbara Kożusznik
10. Dr Ryszard Nawrat
11. Dr Krystyna Pluta
12. Doc. dr hab. Zofia Ratajczak
13. Mgr Bożena Rogacka-Trawińska
14. Dr hab. Ryszard Studenski
15. Dr Krystyna Szelań-Sztuka
16. Doc. dr hab. Jan Stanik

- 17. Dr Stefania Zalewska
- 18. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny

1990-1992

Przewodniczący - dr Marian Ciesielski
 Z-ca przewodniczącego - prof. dr hab. Bibiana Jaślarowa
 Z-ca przewodniczącego - prof. dr hab. Zofia Ratajczak
 Sekretarz - dr hab. Ryszard Studenski

1. Dr Marek Adamiec
2. Doc. dr hab. Maria Bolechowska
3. Dr Marian Ciesielski
4. Dr Bogumił Frankiewicz
5. Doc. dr hab. Irena Herszen
6. Prof. dr hab. Bibiana Jaślarowa
7. Dr Barbara Kożusznik
8. Dr Ryszard Nawrat
9. Dr Krystyna Pluta
10. Prof. dr hab. Zofia Ratajczak
11. Mgr Bożena Rogacka-Trawińska
12. Dr hab. Ryszard Studenski
13. Dr Krystyna Szelańg-Sztuka
14. Doc. dr hab. Jan Stanik
15. Dr Stefania Zalewska
16. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny
17. Dr Anna Winnicka

1993-1995

Przewodniczący - dr Marian Ciesielski
 Z-ca przewodniczącego - prof. dr hab. Bibiana Jaślarowa
 Z-ca przewodniczącego - prof. dr hab. Zofia Ratajczak
 Sekretarz - dr hab. Ryszard Studenski

1. Dr Marek Adamiec
2. Dr Krystyna Balawajder-Sieliwończyk
3. Dr Ryszard Cibor
4. Dr Marian Ciesielski
5. Dr Romuald Derbis
6. Dr Klaudia Dworaczek
7. Dr Bogumił Frankiewicz
8. Dr Małgorzata Górnik-Durose
9. Prof. dr hab. Irena Herszen
10. Prof. dr hab. Bibiana Jaślar
11. Dr Barbara Kozusznik
12. Dr Marian Krzyśko
13. Prof. dr hab. Wiesław Łukaszewski
14. Dr Grażyna Mendecka
15. Dr Maria Pietras
16. Dr Agnieszka Pietrzyk
17. Dr Krystyna Pluta
18. Dr Katarzyna Popiołek
19. Dr Hanna Przybyła
20. Prof. dr hab. Zofia Ratajczak
21. Dr Danuta Rode
22. Dr Zbigniew Spendel
23. Prof. dr hab. Jan Stanik
24. Prof. dr hab. Lidia Stawowska
25. Prof. dr hab. Ryszard Studenski
26. Dr Krystyna Szelań-Sztuka
27. Dr Jadwiga Timoszenko
28. Mgr Bożena Trawińska
29. Dr Anna Winnicka
30. Dr Karol Wiśniewski
31. Dr Stefania Zalewska
32. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny
33. Dr Lidia Zuber-Dzikowa

1996-1998

Przewodniczący	- dr Marian Ciesielski
Z-ca przewodniczącego	- dr hab. Jan Stanik
Z-ca przewodniczącego	- prof. dr hab. Zygmunt Zimny
Sekretarz	- dr Ryszard Cibor

1. Dr Krystyna Balawajder-Sieliwończyk
2. Dr Ryszard Cibor
3. Dr Marian Ciesielski
4. Dr Klaudia Dworaczek
5. Dr Bogumił Frankiewicz – zm. 21.11.1998
6. Dr Małgorzata Górnik-Durose
7. Prof. dr hab. Irena Heszen-Niejodek
8. Prof. dr hab. Bibiana Jaślar
9. Dr Ireneusz Kaflik
10. Dr Barbara Kożusznik
11. Dr Maria Krzyśko
12. Prof. dr hab. Wiesław Łukaszewski
13. Dr Grażyna Mendecka
14. Dr Maria Pietras
15. Dr Agnieszka Pietrzyk
16. Dr Krystyna Pluta
17. Dr Katarzyna Popiołek
18. Dr Hanna Przybyła
19. Prof. dr hab. Zofia Ratajczak
20. Dr Danuta Rode
21. Dr Zbigniew Spendel
22. Prof. dr hab. Jan Stanik
23. Prof. dr hab. Lidia Stawowska
24. Prof. dr hab. Ryszard Studenski
25. Dr Krystyna Szeląg-Sztuka
26. Dr Jadwiga Timoszenko
27. Mgr Bożena Trawińska
28. Dr Anna Winnicka
29. Dr Karol Wiśniewski
30. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny
31. Dr Lidia Zuber-Dzikowa

1999-2002

Przewodniczący	- dr Marian Ciesielski
Z-ca przewodniczącego	- dr hab. Jan Stanik
Z-ca przewodniczącego	- dr Karol Wiśniewski
Sekretarz	- dr Ryszard Cibor

1. Dr Krystyna Balawajder-Sieliwończyk
2. Dr Ryszard Cibor
3. Dr Marian Ciesielski
4. Dr Klaudia Dworaczek
5. Dr Małgorzata Górnik-Durose
6. Prof. dr hab. Irena Herszen-Niejodek
7. Prof. dr hab. Bibiana Jaślar
8. Dr Ireneusz Kaflik
9. Dr Barbara Kozusznik
10. Dr Maria Krzyśko
11. Prof. dr hab. Wiesław Łukaszewski
12. Dr Maria Pietras
13. Dr Agnieszka Pietrzyk
14. Dr Krystyna Pluta
15. Dr hab. Katarzyna Popiołek
16. Dr Hanna Przybyła-Basista
17. Dr Danuta Rode
18. Dr Zbigniew Spendel
19. Prof. dr hab. Jan Stanik
20. Prof. dr hab. Lidia Stawowska
21. Prof. dr hab. Ryszard Studenski
22. Dr Krystyna Szeląg-Sztuka
23. Mgr Bożena Trawińska
24. Dr Anna Winnicka
25. Dr Karol Wiśniewski
26. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny
27. Dr Lidia Zuber-Dzikowa

2003-2006

Przewodniczący	- dr Marian Ciesielski
Z-ca przewodniczącego	- dr hab. Jan Stanik
Z-ca przewodniczącego	- dr Karol Wiśniewski
Sekretarz	- dr Ryszard Cibor

1. Dr Krystyna Balawajder-Sieliwończyk
2. Dr Ryszard Cibor
3. Dr Marian Ciesielski

4. Dr Reiner Dańczyk
5. Prof. dr hab. Małgorzata Górnik-Durose
6. Dr Mirosław Harciarek
7. Prof. dr hab. Irena Heszen
8. Dr Bernadetta Izydorzyc
9. Prof. dr hab. Bibiana Jaślar-Zimny
10. Dr Maria John-Borys
11. Prof. dr hab. Barbara Kożusznik
12. Dr Maria Krzyśko
13. Prof. dr hab. Eugenia Mandal
14. Prof. dr hab. Grażyna Mendecka
15. Dr Joanna Mateusiak
16. Dr Agnieszka Pietrzyk
17. Prof. dr hab. Katarzyna Popiołek
18. Dr Anna Porczyńska
19. Dr hab. Hanna Przybyła-Basista
20. Dr Izabela Rajska-Kulik
21. Prof. dr hab. Zofia Ratajczak
22. Dr Danuta Rode
23. Dr Agnieszka Roszkowska
24. Dr Joanna Różańska-Kowal
25. Dr hab. Zbigniew Spendel
26. Prof. dr hab. Jan Stanik
27. Dr Renata Stafańska-Klar
28. Prof. dr hab. Ryszard Studenski
29. Dr Krystyna Sztuka
30. Prof. dr hab. Urszula Szuścik
31. Mgr Bożena Trawińska
32. Dr Justyna Trepka-Starosta
33. Dr Anna Winnicka
34. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny
35. Dr Lidia-Dzikowa

2007-2010

Przewodniczący	- dr Marian Ciesielski
Z-ca przewodniczącego	- dr hab. Jan Stanik
Z-ca przewodniczącego	-dr Karol Wiśniewski
Sekretarz	- dr Ryszard Cibor

1. Dr Krystyna Balawajder-Sieliwończyk
2. Dr Ryszard Cibor
3. Dr Marian Ciesielski
4. Dr Reiner Dańczyk
5. Prof. dr hab. Irena Heszen-Niejodek
6. Dr Bernadetta Izydorczyk
7. Prof. dr hab. Bibiana Jaślar
8. Dr hab. Maria John-Borys
9. Dr hab. Barbara Kozusznik
10. Dr Maria Krzyśko
11. Prof. dr hab. Wiesław Łukaszewski
12. Dr Agnieszka Pietrzyk
13. Dr hab. Katarzyna Popiołek
14. Dr Hanna Przybyła-Basista
15. Prof. dr hab. Zofia Ratajczyk
16. Dr Danuta Rode
17. Dr Zbigniew Spendel
18. Prof. dr hab. Jan Stanik
19. Prof. dr hab. Lidia Stawowska – zm. 02.07.2004
20. Dr Renata Stefańska-Klar
21. Prof. dr hab. Ryszard Studenski
22. Dr Krystyna Szelaż-Sztuka
23. Dr Urszula Szuścik
24. Mgr Bożena Trawińska
25. Dr Anna Winnicka
26. Dr Karol Wiśniewski
27. Prof. dr hab. Zygmunt Zimny
28. Dr Lisia Zuber-Dzikowa

2011-2014

- Przewodniczący - dr Marian Ciesielski
 Z-ca przewodniczącego - prof. dr hab. Jan Stanik
 Sekretarz - dr Ryszard Cibor

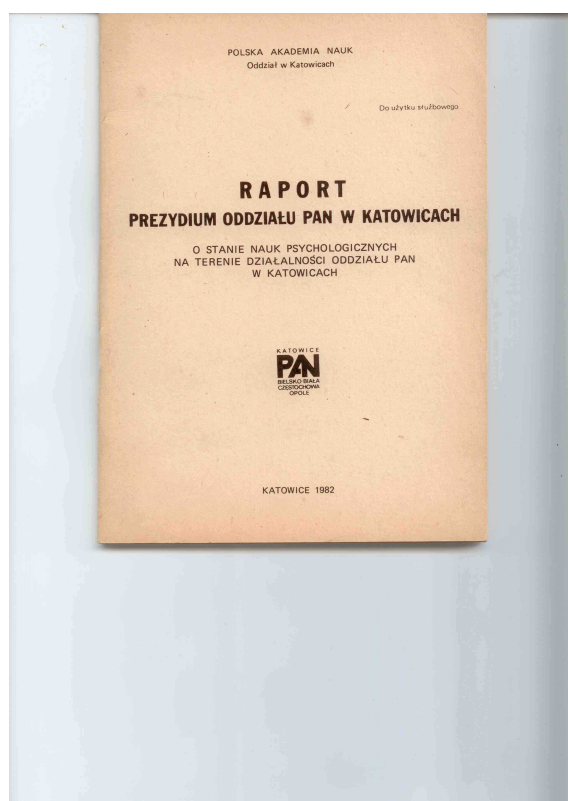
1. Dr Ryszard Cibor
2. Dr Marian Ciesielski
3. Dr Reiner Dańczyk
4. Prof. dr hab. Małgorzata Górnik-Durose
5. Dr Mirosław Harciarek

6. Dr Bernadetta Izydorczyk
7. Prof. dr hab. Bibiana Jaślar-Zimny
8. Prof. dr hab. Barbara Kozusznik
9. Prof. dr hab. Eugenia Mandal
10. Prof. dr hab. Grażyna Mendecka
11. Dr Joanna Mateusiak
12. Dr Agnieszka Pasztak
13. Dr Agnieszka Pietrzyk
14. Prof. dr hab. Katarzyna Popiołek
15. Dr Anna Porczyńska
16. Dr Hanna Przybyła-Basista
17. Dr Izabela Rajska-Kulik
18. Prof. dr hab. Zofia Ratajczak
19. Dr Danuta Rode
20. Dr Agnieszka Roszkowska
21. Dr hab. Zbigniew Spendel
22. Prof. dr hab. Jan Stanik
23. Dr Renata Stafańska-Klar
24. Prof. dr hab. Ryszard Studenski
25. Dr Krystyna Sztuka
26. Prof. dr hab. Urszula Szućcik
27. Mgr Bożena Trawińska
28. Dr Justyna Trepka-Starosta
29. Dr Maria Zając
30. Prof. zw. Dr hab. Zygmunt Zimny

4.4 Dokumentacja fotograficzna

Dr Marian Ciesielski - jeden z inicjatorów powstania w listopadzie 1978 roku Komisji Nauk Psychologicznych PAN w Katowicach.

Pierwszy raport z działalności Komisji, opublikowany w roku 1982.

Katowice, lata 80.

Sympatycy komisji.

Katowice, marzec 2008 r.

Uczestnicy wykładu Profesora Czesława Czabały.

Warszawa 2008 r.

II Międzynarodowa Konferencja: Bezpieczeństwo na drogach – diagnostyka i edukacja kierujących pojazdami.

Warszawa 2008

Kuluary obrad konferencyjnych.

III MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA
POZNAŃ 3 - 4 grudnia 2009 r.
Bezpieczeństwo na drogach
– edukacja i diagnostyka
kierujących pojazdami

Organizatorzy :

 Instytut Inżynierii Zarządzania
 Laboratorium Ergonomii i Ryzyka Zawodowego
 Politechniki Poznańskiej
 Poznań, ul. Strzelecka 11

 Psychotronics
 Grupa Psychologiczno Egzystencjalna
 Tychy, ul. Przemysłowa 55

 Pracownia Psychologii Pracy
 Klinika Chorób Zawodowych i Wewnętrznych
 Międzywydziałowy Instytut Medycyny, Moiskiej i Tropkachej
 Gdański Uniwersytet Medyczny
 Gdynia, ul. Powstała Styczniowego 90

 Instytut Transportu Samochodowego
 Zakład Psychologii Transportu Drogowego
 Warszawa, ul. Jagiellońska 80

 Polska Akademia Nauk – Oddział w Poznaniu
 Komisja Ergonomii

 Polska Akademia Nauk – Oddział w Katowicach
 Komisja Nauk Psychologicznych

Partnerzy medialni :

 FOCUS
 Praca i zawodność ludzi

 SKALPEL
 biuletyn
 Wojłowej Irby Lekarskiej

 KIEROWCA

Poznań 2009

Plakat konferencji – komisja nauk Psychologicznych PAN była jednym ze współorganizatorów.